

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΥΠΟ ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ

Κορωνα του χωριου και καυχημα ήταν ο Δήμαρχος ο Γούλας ο Χοχτούλας. Αυτός εξηγοσσε κάθε Κυριακή τον «άποστολο» στην εκκλησία, αυτός εδιάβαζε στους χωρικούς της εφημερίδες, — ξηγώντάς ταις κατά το συμφέρον του κόμματος, αυτός, — αυτός μονάχα ειχε ρολόγι σ' όλη την περιοχή και έλεγε της ώρες, αυτός ήταν κοσμογυρισμένος άνθρωπος, που πήγε και εις την 'Αθήνα και εις το Παλάτι, αυτός εφιλοξένησε και τον Δεσπότη, αυτός εχει γυαλιά που φέρουν όλα τα πράγματα κοντά και σιμώνουν τά βουνα από 'κει που είναι — Μήστρι μου Κύριε! — αυτός Γούλας ο Χοχτούλας, που ειχε εικοσι χρόνια Δήμαρχος και για το καλό του τόπου, Δήμαρχος θάναι πάντα !..

Κι' ο Γούλας ο Χοχτούλας, μόνη του έννοια ειχε, της ανάγκης του χωριου και μόνη του εαυθυμία, την προδότην του τόπου :

— 'Α ! Παρισάκι θά το κάνω το χωριό !..

Κι' άρχισε τον εκπαισειασμόν εργαταστήσας ένδικον φωτισμόν και ποποθητάσας λάμπες οίνοπνεύματος σ' όλα τά «γαλντερίμα» !

Τό μέγα τούτο γεγονός υπεδέχθη με χαρά μεγάλη όλο το χωριό και εξενήχισε το πρώτο βράδυ, κωμωρώντας τά φανάρια του που σκορπούσαν άσπρο ώροστο φώς, ως τό πρωί που σβύσανε...

Σε μιá βδομάδα όμως πάνε... ή λάμπες, τά φανάρια και τό φώς, ό θαυμασμός και ή χαρά και ή εύτυχία των χωρικών !... Χέρι κακό τά έκλεψε κι' άφηκε τό χωριό εις τό βαθύ σκοτάδι !

Ποιος τά πήρε ; 'Αγνοστον !

'Ο Δήμαρχος ό δυστυχής πήγε να σκάση από τό κακό του. 'Ερώναζε, έτρεξε, έχίλασε τον κόσμο. Τιποτε !..

Κ' ειχε δίχη ό καυμένος και μεγάλο μάλισα ! Αυτός να φτιάνη και οι άλλοι να χαλούν ! Τότε άς πάη τό λοιπον στο διάβολο, άς πάη έτούτο τό χωριό όπου τό καλό δεν πιάνει τόπο διόλου...

Μόν' ένας τρελλός που νυχτογύριζε στο χωριό, ό Ναούμ ό Παπασάββας, ειπε πως την νύκτα της κλοπής, εις τον Δήμαρχο, ετόν ιδιο κι' απαράλλαχτο) να γυρίξη και να πείρη, βοηθούμενος από τον φανοκόρο, της λάμπες του οίνοπνεύματος !..

Τό χωριό ουτε να τό άκούση τέτοιο πράγμα δεν ήθελε. Πώς γλύτωσε από τό ξυλοκόπημα ό Παπασάββας είναι θαύμα !..

— Φθάνει που κοιτάζει για μās ό Δήμαρχος, μά να τον συκοφαντούμε κιόλας !..

Κ' έτρεξαν όλοι στο σπίτι του να τον ζητωκραυγάσουν και να εκφράσουν την ενθουσιάζουνη και την εμπιστοσύνη των.

— Ού Θεός κι' ού Δήμαρχος !

— Εύχαριστώ, ευγενέστατε και εφύρεστατε λαέ του χωριού τούτου, ευγενέστατε, λέγω, λαέ, ό οποίος διά της σημερινής στάσεώς σου εδειξε πόσον εισαι άντάξιος απόγονος εκείνων, οι όποιοι έκτισαν τους Παρθενώνας και τάς Σαλαμίνας...

'Εκεινον τον καιρό, εφάνηκε και νέος δάσκαλος στο χωριό. 'Ενας ώχρός νέος τελειόφοιτος του Λυδασκαλείου 'Αθηνών, αίσθηματίας νέος, από την υπόδουλον 'Ελλάδα, πτοχός όμως, πάμπαντος, άναγκασθείς να ζητήση οίανδήποτε από τό ύπουργειον θείον, εστο και γραμματοδιδασκάλου, γ' α να ζήση !... Και τό ύπουργείο τον εστειλε εις του Δημάρχου τό χωριό, όπου ή μοναδικη του διδασκάλου θέσις εγήρυσεν από ετών, και διότι ουδεις επεθύμει να υπάγη εκεί επάνω εις τά βουνα και διότι ό Δήμαρχος διά των βουλευτιών του τόπου, ημπόδιζε πάντα διορισμόν διδασκάλου τονίζων :

— 'Τά γράμματα παλαβώνουν τους ανθρώπους !

Συμβούλευε τους χωρικούς να μη στέλνουν τά παιδιά τους στο σχολείο γ'ινα να τά στραβώσουν οι δασκάλου) αλλά να τά κρατούν στο σπίτι η'ινα τά πέρουν στα χωράφια τους :

— 'Γράμματα ! ά ούς γράμματα ! Μά δίνουμε φομιτά γράμματα μαθές ! Σκουληκντέρες του διαβόλου που χαλάσανε την πλάσι !..

Φιλότιμος ό νέος δάσκαλος, ειχε μεγάλην όρεξη να εργασθῆ.

Τους ειπε ότι τά γράμματα δεν εν' του Σατανά «σκουλήρια» ουτε διμυονική εφευρέσεις και χίλια δύο άλλα όπου κατέπληξαν τους χωρικούς και τους εκμαν να σκέπτονται και κρυφα να συζητούνε ..

Αυτά δεν άρσαν διόλου στον Δήμαρχο, όστις δεν έβλεπε πως να διώξη από τό χωριό τον δάσκαλο που άρχισε να του χαλάη της δου-

λειές του.

Στην άρχη διέδωσε πως εν' «Μασσώνος» και επιστεύθη ή διάδοσις εις τρόπον που κανει; να μη τον πλησιάζη !.. 'Η θρησκευτικότης όμως του διδασκάλου, το τακτικον του εκκλησίασμα, το σεβας του προς ζ,τι ιερόν και θειον, ταγέως εξετόπισαν την δημοκρατικην συκοφαντιάν και ό φτωχός νέος ξαναγύρισε αγαπητός εις της καρδιές των χωρικών.

'Ο Δήμαρχος εμάνετο.

Για να τον διώξη τίποτε δεν εβρισκε κι' αν εμενε ό δάσκαλος άκόμη ένα χρόνο στο χωριό μπορούσε να του ξυπνήση και να του επαναστατήση τους χωριανούς...

'Αξαφνα μιá μέρα τον άκουσε στο καφνετειο να μιλάη περι γλώσσας καινά ένθουσιάζη της καρδιές των χωρικών υπέρ της «Δημοτικῆς», της γλώσσας που μιλούσαν και όχι εκείνης «με την όποιαν τους εκοροΐδενε ό Διήμαρχος !»

— Ειναι μια λ λ ι α ρ ό ς, διεκίρυσεν άμέσως ό γυιός του Δημάρχου, μόνος και μοναδικός του χωριου φοιτητής της Νομικῆς, μείνας βδοο μηνας εις τάς 'Αθήνας και άποκομίσας εις τό χωριό μιαν βίβσαν λεπτην και δεκαεξη λέξεις γαλλικαις και αυταις μισοφαγομένες !

— Ειναι μαλλιαρός πατέρα. Ειναι προδότης της πατριδος !..

Τούτο ήθελε κι' ό Δήμαρχος και δι' άποκλειστικων των φίλων εκκορπίσε εις τό χωριό την ειδηση !

— Μορε τον ειδες τό Μαλλιαρο που ήρθε να μās καταστρέψη τη θρησκεία !..

Και σαν ερεπετο σκορπίσε παντοι τό δηλητηριό του :

— Καλέ εινε μαλλιαρός ! Δεν τον ειδες τι αγράματος που εινε !.. Πώ ! πώ ! ό Θεός να φυλάη τό χωριό, φωτιάθη ο'ηη ό Θεός να μās κάψη !

— Τι λές, κ'ό Δήμαρχε !..

— Αυτό που σας λέω ! Εγουμε τον καταραμένο στο χωριό που ήρθε να μās μαγαριση... Καλέ που βρέθηκε δάσκαλος αυτός !.. Αυτός δεν ξευρει ελληνικά... Αυτός ειναι μαλλιαρός και ήρθε να μās κολάση !

— Δεν εινα, ειπες, δάσκαλος ;

— Καλέ που βρέθηκε δάσκαλος, σας ειπα !.. Δεν ειδες που δεν ξευρει να μιλήση ; 'Όλο και χωριότικα μιλάει !..

'Ο Δήμαρχος ειχε δίχη. Ποτέ δεν ένθυμούντο οι χωρικοί δάσκαλο και να μη ληη «'Ελληνιζούρες !»

— Καλέ εγω θα σας τό αποδείξω, φώναξε ό δήμαρχος. Θα τ'ν προσκαλέσω αυριο στον κωφενε και θα διτε πως εινα μαλλιαρός και βούλγαρος και δεν ξερει την 'Ελληνικη τη γλώσσα !..

Θά τον ξεσκαπάσω για καλά !... Ειδοποιήστε όλο τό χωριό, κανέναν να μη λείψη !

Την Κυριακή όλο το χωριό ήταν στον πλάτανο από κάτω, ε χοντας στη μέση γαυριώντα παιά τό Δημαρχο.

'Αργός, ώχρός, όπως πάντοτε, σκεπτικός και μεταγχολικός εφθασε κι' ό δυστυχής ό δάσκαλος, μόνος του, έντελός κι' άπομόναχός του.

— Τό νού σας, ειπεν ό Δήμαρχος όταν τον ειδε, τό νού σας και ήρθε ή ώρα να τον πιάσουμε.

Και πρόσθεσε μεγαλοφώνως :

— Καλώς, τό δάσκαλο ! 'Ελα δάσκαλε να πης ένα καφέ !

— Εύχαριστώ. Δεν πινω !

— Δεν μου λές, δάσκαλε, κάτι που θε να σε ρωτήσω ;

— Μετά χωράς !

— Τι θα πη δάσκαλε, «άγνοώ» ;

— Δεν ξερω, αήνητησεν άφελώς ό δυστυχής ό δάσκαλος.

Εις την άπάντησι του δασκάλου ό δήμαρχος εστράφη προς τό πλήθος των χωρικών, κλεινοντας εμφαντικώς τό μάτι του και φέρων τον διάκτυλον επί του μετώπου του, σαν ναλεγε :—'Δεν σας τά ελεγα εγώ ! 'Ο δάσκαλος εινα αγράματος τελειός !...

— Δεν μου λές, κ'ό δάσκαλε : «ού γινώσκω» τι θα πη ;

— Δεν ξερω» εξηγήσε και πάλιν άφελως ό δάσκαλος.

— 'Αμ' ούκ οίδα τι σημαίνει ;

— 'Δεν ξερω !

'Ο Δήμαρχος εστράφη πάλιν μορφαζων προς τους χωρικούς :

—'Τά βλέπετε, πως εινα μαλλιαρός ; Λέει πως τίποτε, «δεν ξερει» ! Σας τά ελεγα εγώ ή δεν σας τά ελεγα ;

'Ο κ. Δήμαρχος

Οί χωρικοί ανεταράχθησαν από όργη, και βοή απειλητική ηγήθη. Ο δήμαρχος λάμπων όλος από χαρά, άκτινοβολών από την νίκη, έναβρονόμενος για τό κατόρθωμά του, εξηκολούθησε :

— Δέν μās λές κ'ε δάσκαλε, και ένα άλλο ;
 — "Ο,τι θέλετε.
 — Τό «ο υ κ ε π ι σ τ α μ α ι» είνε έλληνικό ή όχι ;
 — Έλληνικό είνε !
 — Δέν μās τό ξηγās τί σημαίνει ;
 — «Δ ε ν ξ ε ρ ω» εξήγησε και πάλιν ο φτωχός δ δάσκαλος.

Ο Δήμαρχος εστράφη προς τούς χωρικούς, κλειών πάλιν τό μάτι, σάν ναλέγε:—Μωρέ τί φοβερά πράγματα είνε τούτα !...

Τότε εξέσπασε και ή κοχλάζουσα όεγη στών χωρικών τά στήθη !... Μαγγούρες σηκωθήκαν άπειλητικά και έπεσαν στη πλάτη του φτωχού του νέου ! Κύμα άνθρωπινο ερούιχτηκε επάνω του, τόν συνεπήρε και τόν εταλάνιζε σάν καρυδότσουφλο μέσα σέ φουρτούνα !

— Φύγε δάσκαλε, από τό χωριό ! Φύγε αγράμματα, πού μās στράβωσες τά παιδιά μας εδω πέρα !
 — Τό πρωί προδότη, εδω να μη σε βοή !
 Σε λίγη ώρα ο δήμαρχος δέν είχε πού να βιάη τά συγχαρητήρια. Τό πλήθος έτρεξε να τόν ευχαριστήση, πού έσωσε τόν τόπο από τό κακό.

Ο φτωχός ο δάσκαλος έφυγε διά νυκτός. Κι' έτσι εσόθη ή Πατρεις, ή θρησκεία, ή γλώσσα και τό... **ΔΗΜΑΡΧΙΛΗΚΙ !...**
ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΠΙΚ-ΝΙΚ

ΤΩΡΙΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

- Στα 1890 κατοικούσαν την Ελλάδα 327,809 οικογένεια.
- Έμεναν δε εις 312,519 σπιτία.
- Κατά τό 1877 εις όλην την Ελλάδα υπήρχαν 1,075 δημοδιδάσκαλοι.
- Έξ αυτών 727 ήσαν γ' τάξεως, δηλαδή εγνώριζον μόνον γραφήν,ανάγνωσιν και αριθμησιν !
- Τό 1876, 5 σχολεία έκλείσαν ελλείψει διδασκάλων.
- Τό κτίριο πού βρισκεται άμέσως μετά τό εργαστήριον τών «Απόρων Γυναικών» εις τό Ζάππειον, είνε ιστορικόν.
- Εκεί κατώκει και άπέθανε τό 1847 ο Κωλέττης.
- Συνέβη δε τότε και τό εξής :
- Τό Βασ. Διάταγμα τό όποιον εξέδότη επί τῷ θανάτῳ του τόν εκάλει «περινούστατον».
- Και οι πολιτικοί του αντίπαλοι την ιδίαν ήμέραν της κηδείας του, εδημοσίευσαν λιβέλλους και άθροα κατ' αυτού!
- Τό πρώτον παράσημον, τό επήρε ο Πρωθυπουργός Δεληγιάννης στά 1854.
- Είγεν ενσκήψει τότε ή χολέρα εις τās Αθήνας και όλοι οι υπάλληλοι ε, κατέλειψαν τās θέσεις τον και εξηφανίσθησαν έντρομοι.
- Ο Δεληγιάννης ήταν τότε τμηματόρρης και έμεινε εις την θέσιν του.
- Η αυθοουσία του αυτή και ή άφοβία του, εξαμαν έντύπωσιν και ο Βασιλεύς του άπένειμε τόν Άργυρόν Σταυρόν του Σωτήρος.
- Ο πληθυσμός της Ελλάδος κατά τό 1870 άνήρχετο εις 1,457,894 κατοίκους.
- Στα 1834 ήσαν μόνον 758,077 κάτοικοι.
- Όταν τό πρώτον ιδρύθη τό Πανεπιστήμιον ο βίος τών φοιτητών ήτο πολύ εύθύνος.
- Εις τό πρώτον τότε ξενοδοχείον του Ιωάννου Ρούσσου οι φοιτητάι έτρωγαν με 28 δραχμάς τόν μήνα.
- Τα άκριβώτερα δωμάτια επληρώνοντο δέκι δραχμάς κατά μήνα.
- Εύτυχησμένοι χρόνοι !..

Ο ΚΡΟΝΟΛΗΡΟΣ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΣΤΙΓΜΑΙ ΤΩΝ ΣΟΦΩΝ

Πριν πεθάνη ο άββάς δε Βαγενών παρηγγείλε τό φέρετρό του. Έξήτησε μάλιστα να τό ιδη κατά τās τελευταιάς του στιγμάς.

— Είνω τό μόνο ρούχο π'ω δέν θα θελήσης ποτέ να μου κλέψης ! ειπεν εις τόν υπηρέτην του.

Όταν απέθνησκει ή περιώνυμος διά τούς πολλούς φίλους της Σοφία Άργου και πήγε ο Ιερέυς να την μεταλάβη.

— Κύριε εφημέριε, του ειπε, είμαι άμαρτωλή σάν τή Μαγδαληνή ! Άφεθήσονται μοι αι άμαρτίαι, ότι πολύ ήγάπησα !

Ο μακροτίτης καθηγητής του Πανεπιστημίου μας Ψαρράς, ελεγεν ειρωνευόμενος τρόπον τινά έαυτόν ενώ έπνεε τά λοιόθια :

— Δύο μεγάλοι άνδρες κινδυνεύουν αυτήν την στιγμήν. Ο Τολστόη και εγώ !...
 Πράγματι τās ήμέρας εκείνας κινδύνευε και ο Α. Τολστόη...
ΜΑΖΩΧΤΡΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΙΟΥ

Πέρα, σαίτα μου γοργή, με τό φιλό μεταξύ,
 νάρθη ο καλός μου τη Λαμπρή να βοή χουσα ν' αλλάξη,
 Τάκου--τάκου ο άργαλειός μου
 τάκου, κ' ερχεται ο καλός μου.

Μαντύλι, από τό δάκρυσμα δέν τούμεινε, στά ξένα.
 Άρχοντοπούλες τόν ζητούν κ' αυτός πονεί για μένα,
 Τάκου--τάκου στην αλή μου,
 ώσπου νάρθη τό πουλί μου.

Έγώ τό φάδι θα γενθώ κ' εκείνος τό στημόνι,
 πού να μπλεχθῆ μέσ' τό πανί και πειά να μη γλυττώνη.
 Τάκου και σε λίγο φτάνει
 για φιλι και για στεφάνι.

Πέτα, σαίτα μου γοργά, χτύπα χουσό μου χτένι,
 ή άτέλειωτη σαρακοστή, μερόνυχο να γένη.
 Τάκου--τάκου ο άργαλειός μου,
 τάκου, κ' ερχεται ο καλός μου.
 † ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΕΙΣ ΚΟΡΗΝ

Είνε στιγμές πού ο δύστυχος,
 τρελλαινόμεναι για σένι,
 και γέροντας στόν ώμο σου
 αισθάνομαι πώς ζω.
 Είναι στιγμές πού ακίνητος,
 με μάτια δακρυσμένα
 για μιá ματιά σου θάδινα
 και κόσμο κ' ούρανό.

Κ' είνε στιγμές πού αισθάνομαι
 στά στήθη ανεμοζάλη,
 είνε στιγμές πού ή όμη σου
 τό μίσος μου γεννά.
 Είνε στιγμές πού γέροντας
 στην τρυφερή σου άγκάλη,
 ζω και νεύτα θάδινα
 να μη σε βλέπω πειά.

† ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΩΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Τήν είδα εγώ τή μάγισσα, σ' άπάτητο περβόλι.
 Άπάνω της πρασινίζαν της φυλλωσιές οι θόλοι,
 Στο μεσημέρι τό βαρύ, την ώρα όπου στη βρύση
 Μέσ τ' άνθισμένο άγρόκλημα βοσκούσε τό μελίσι.

Κατέβηκε για να λουστῆ, στη μαρμαρένια στέρνα.
 Ταράζει λίγο τό νερό με τη λευκή της φτέρνα,
 Κ' εκείνο, πού ανατρίχιασε στην όμορφιά την τόση,
 Στεφάνια πλέκει γύρω της για να την στεφανώση.

ΑΛΕΚΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

